

Beheerpakketten patrijs

ANOG

BOEREN MET 'N GRUINE RAAND

1 Grasland met Rustperiode

Dit pakket biedt rust aan broedende vogels en opgroei gelegenheid aan kuikens. Een rustperiode is vooral voor weidevogels van belang, maar het beheer biedt ook schuil- en foerageergelegenheid voor insecten en kleine zoogdieren.

Voorweiden is toegestaan. Zeker bij productieve graslanden met weinig nesten is dit zinvol: het voorkomt een te zwaar gewas aan het eind van de rustperiode waarin kuikens zich moeilijk kunnen bewegen. Het voorweiden kan tot begin mei, zodat daarna de vogels rust hebben.

Combineren met hoog waterpeil is een hele waardevolle optie voor grasland met rustperiode. Hoog water remt de grasgroei, waardoor de grasmat geschikt is voor weidevogelkuikens én wormen en andere bodemdieren zitten ondieper in de bodem waardoor ze beter beschikbaar zijn voor weidevogels. Om te voorkomen dat het gras te zwaar wordt aan het einde van de rustperiode wordt afgeraden om vooraf te bemesten. Dat voorkomt dat het gras aan het eind van de rustperiode gaat liggen en vervilt.

Weidevogellandschap (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Weidevogel>)

Beheer

- Voor pakketten met rust: Er worden in de rustperiode van datum x tot datum y geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd
- Voor pakketten met voorweiden en daarna rust: Het grasland wordt vanaf 1 maart en vóór de rustperiode niet gemaaid
- In de rustperiode vinden op het ANLb-perceel geen bewerkingen plaats, ook geen beweiding
- Het te voet betreden van het perceel moet zoveel mogelijk worden beperkt. Uitzonderingen kunnen worden gemaakt wanneer voor maatregelen in het kader van het ANLb zelf het perceel wordt betreden, bijvoorbeeld voor het onderhoud van rasters.
- Kieviten beginnen vaak al half maart met broeden. Voor kieviten is het extra van belang om niet te bemesten of het land te bewerken (bv slepen) vóór de rustperiode. Pakket wordt met name ingezet voor veldleeuwerik.
- Dit pakket kan worden gecombineerd met Ruige mest
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.

Pakketvarianten:

1a 1 april tot 1 juni
 1b 1 april tot 8 juni
 1c 1 april tot 15 juni
 1d 1 april tot 22 juni
 1e 1 april tot 1 juli
 1f 1 april tot 8 juli

1g 1 april tot 15 juli
 1h 1 april tot 22 juli
 1i 1 april tot 1 augustus
 1j 1 april tot 8 augustus
 1k 1 april tot 15 augustus
 1l 1 april tot 1 september

1m voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 1 juni
 1n voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 8 juni
 1o voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 15 juni
 1p voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 8 juni
 1q voorweiden tot 8 mei, daarna tot 15 juni
 1r voorweiden tot 8 mei, daarna tot 22 juni

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 1a: € 406,48

Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen

Beatrixstraat 13
 9541 CC
 Vlagtwedde

0597 72 69 66
 info@anog.nl
 www.anog.nl

IBAN NL49RABO038.26.52.630
 KVK 02081153
 BTW NL81244797B01

6 Extensief beweid grasland

Extensief beweid grasland is waardevol voor insecten en insectenetende vogels die voorkomen op wat korter gras en een bepaalde beweidingsdruk kunnen hebben, bijvoorbeeld de Kievit. De mestflatten van het vee trekken insecten aan die als voedsel dienen voor volwassen vogels en oudere kuikens.

Dit pakket werkt het best met een veebezetting van 1,5 GVE/ha. Beweiden met 3 GVE/ha is in samenhang binnen het weidevogelmozaïek waardevol. Dit geldt met name als er beweid wordt in plaats van gemaaid in de randzones van een mozaïek. Er wordt gewerkt met een lage veebezetting, zodat er voldoende ruimte voor weidevogels is. Dit pakket past bij een grasproductie van ca. 7 ton droge stof/hectare/jaar. De pakketvarianten onderscheiden zich door de periode van extensief beweiden en de veebezetting.

*Beweiding met koeien levert meer variatie in structuur dan beweiding met schapen
(Foto: www.collectiefkrimpenerwaard.nl)*

Beheer

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op min 90 % van de oppervlakte.
- Beweiding is verplicht vanaf datum x tot datum y met minimale a en maximale veebezetting b GVE/ha (zie Bijlage 1) (zie pakketvarianten).
- In de periode van extensief beweiden vinden geen bewerkingen plaats, zoals maaien, rollen, slepen, scheuren, frezen, (her)inzaaien, doorzaaien en bemesten.
- In periode van extensief beweiden is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan. Buiten die periode is chemische onkruidbestrijding toegestaan, m.u.v. voor pleksgewijze bestrijding van haarden van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderszuring, jacobskruiskruid en brandnetel, op maximaal 10% van de beheereenheid.

Adviezen

- Dit pakket past bij een productie van ca. 7 ton/ha.
- Beweiden met 3 GVE/ha is als alleenstaand beheerpakket weinig effectief, maar in samenhang binnen het weidevogelmozaïek is het waardevol. Met name in de randzones van een mozaïek, wanneer er beweid wordt in plaats van gemaaid, levert het een waardevolle bijdrage aan het mozaïek.

Pakketvarianten

- 6a Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE/ha.
- 6b Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 oktober, minimaal 0,15 en maximaal 0,5 GVE/ha
- 6c Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 en maximaal 3 GVE/ ha
- 6d Beweiding verplicht van 1 mei tot 1 juli, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE/ha
- 6e Beweiding verplicht van 15 mei tot 1 juli, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE/ha

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 6a:	€ 352,50
Pakket 6b:	€ 500,00
Pakket 6c:	€ 252,00
Pakket 6d:	€ 445,50
Pakket 6e:	€ 352,50

7 Ruige mest

Bemesting met ruige mest stimuleert het bodemleven, versterkt de bodemstructuur en de bodemorganische stof. Regenwormen en ander bodemleven is een belangrijke voedselbron is voor boerenlandvogels en zijn ook belangrijk voor de bodemstructuur. Regenwormen breken mest en strooisel af in bodemorganische stof en nutriënten. De grasgroei vertraagd enigszins ten opzichte van het gebruik van drijfmest of kunstmest, waardoor de percelen langer de open structuur houden die ze voor weidevogels geschikt maakt. Ook verwerken sommige weidevogels, met name kieviten, het stro uit de ruige mest in hun nest. De vaste fractie van drijfmest pakt gunstig uit voor weidevogels en daarom past deze vorm ook in dit pakket.

Dit pakket is specifiek bedoeld voor boerenlandvogelbeheer en kan alleen in combinatie met andere, op broedvogels gerichte pakketten worden afgesloten.

Op de wettelijke verplichte bufferstroken mag dit pakket niet!

Ruige mest (foto <https://www.livinglabfryslan.frl/ruge-dong-oftewel-ruige-mest/>)

Beheer

- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn);
- De beheereis moet in dit beheerpakket ingevuld worden met ruige stalmest of met de vaste fractie van drijfmest.
- Dit pakket kan alleen in combinatie met een ander beheerpakket worden afgesloten
- Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar ten minste 5 en maximaal 10 ton ruige stalmest of vaste fractie per hectare uitgereden, dit om te voorkomen dat de grasmat te zwaar voor weidevogelkuikens wordt.
- De ruige stalmest of vaste fractie wordt in één keer opgebracht.
- Als er sprake is van een rustperiode wordt de mest vanaf de dag volgend op de einddatum van de rustperiode van het betreffende agrarische beheerpakket tot de toegestane einddatum volgens de mestwetgeving uitgereden.
- Bij voorkeur wordt er niet vóór de rustperiode uitgereden, omdat dat leidt tot een te zwaar gewas dat slechte voederkwaliteit heeft. Daarnaast bestaat het risico dat het gewas doorschiet, platslaat of vervilt.
- Overleg met het collectief over het beste moment om de mest uit te rijden. Als er ruige mest of vaste fractie is uitgereden, dan moet er niet in dezelfde periode ook drijfmest uitgereden worden.

Meldingen

Uitrijden van ruige mest moet per perceel binnen 14 kalenderdagen na het uitrijden worden gemeld bij ANOG.

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 7: € 47,50

Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen

Beatrixstraat 13
9541 CC
Vlagtwedde

0597 72 69 66
info@anog.nl
www.anog.nl

IBAN NL49RABO038.26.52.630
KVK 02081153
BTW NL81244797B01

14 Stoppeland

Stoppel, met name hoge stoppel, is waardevol voor akkervogels, zeker in combinatie met andere vormen van akkervogelbeheer in de omgeving. Akkervogels vinden hierin dekking én voedsel in de winter. Als stoppel of gewasresten door de winter ongestoord kan blijven liggen is dat heel aantrekkelijk voor zaadeters als veldleeuwerik, patrijs, geelgors en kneu, maar ook voor muizeneters als torenvalk, blauwe kiekendief en uilen. Een graanstoppel die tot en met het volgende groeiseizoen blijft liggen, biedt daar bovenop opgroei en foerageergelegenheid voor akkervogels.

Graanstoppel met Blauwe Kiekendief (foto Richard Ubels)

Beheer

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van datum x tot datum y uit gewas a of meerdere gewassen b of gewasresten c (zie pakketvarianten).
- Gedurende de aanwezigheid van de stoppels of gewasresten wordt een rustperiode aangehouden. Bewerkingen in de oppervlakte en bemesting zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan, maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.
- Geen maïsstoppel.
- De beheereenheid wordt niet beweid.
- Spontane kruiden die in de graanstoppel groeien zijn gunstig voor het ecologische doel.

Pakketvarianten

14a. Winterstoppel: graanstoppel als gewasrest van **1 november tot 15 maart** van het volgende jaar

14c Gewasresten en gewasstoppels als wintervoedsel: oogstresten/stoppels van suikerbieten, aardappelstoppels, vezelhennep, koolzaad, winterwortel, wortelpeterselie, knolselderij, witlof en/of pastinaak zijn beschikbaar van **1 december tot 1 februari**.

14d Winterstoppel: graanstoppel als gewasrest van **1 november tot 1 februari** van het volgende jaar

14e Verlengde graanstoppel: graanstoppel (geen ander gewas ingezaaid, gelijk aan braak (spontane opkomst), 1 februari tot 15 augustus, deze start als winterstoppel (14d), en blijft daarna nog een seizoen liggen.

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 14a/d:	€ 154,96
Pakket 14e:	€ 2.555,96

15 Wintervoedselakker

Een wintervoedselveldje is een perceel of strook waar granen en andere zaaddragende planten (bijvoorbeeld bladrammenas) niet worden geoogst of ondergeploegd, maar tot ver in de winter blijven staan. Ze vormen in de herfst en winter een rijke voedselbron voor vogels en bieden dekking. Belangrijk is dat er op tijd gezaaid wordt, zodat de planten tot zaadzetting komen. Vogels komen in grote aantallen op deze wintervoedselveldjes af. Niet alleen zaadetende soorten (zoals de patrijs, geelgors, vink, kneu, keep, groenling), maar ook roofvogels (zoals torenvalk, buizerd, blauwe kiekendief, ransuil, velduil) die hier muizen en zangvogels vangen.

Wintervoedselakker in Reiderwolderpolder

Beheer

- Pakket a t/m b : Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van datum x tot datum y uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas, kruiden of een combinatie van deze gewassen.
- De beheereenheid is minimaal 9 meter breed of 2x 6 meter langs een wijk en heeft een maximale oppervlakte van 2 ha.
- Gedurende de aanwezigheid van het wintervoedsel wordt een rustperiode aangehouden. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Een wintervoedselakker kan meerdere jaren op één plek liggen, maar planten met zaden zoals granen nemen wel snel af en vergrassing neemt toe, daarom in overleg met het collectief op tijd vernieuwen.
- Bemesting is toegestaan, omdat dit de zaadzetting en daarmee het ecologische functioneren van dit beheerpakket ondersteunt.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan, maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.
- Het hoofdbestanddeel van wintervoedselakkers zijn granen die in de winter en het vroege voorjaar voor dekking en voedsel zorgen. Voedsel bestaat hoofdzakelijk uit graankorrels en zaden. Kruiden worden slechts ingezaaid wanneer die een bijdrage aan het wintervoedsel leveren en het graan niet verdringen, spontaan opgekomen kruiden passen goed in dit pakket.

Pakketvarianten

15a Wintervoedselakker 1 juni tot 15 maart

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 15a: € 2.555,96

18 Graan met kruiden

De akker bestaat uit een mengsel van graan en akkerkruiden. De akkers worden beperkt bemest (**geen kunstmest**) en ook chemische onkruidbestrijding wordt vermeden. Granen worden ruim gezaaid, zodat er ruimte is voor kruiden in de ondergroei.

De granen dragen bij aan doelstelling klimaat. Doordat granen diepe wortels hebben, verbeteren ze de bodemstructuur die zorgt voor goede doorlatendheid voor water. Tevens hebben diezelfde wortels ook een gunstig effect op de hoeveelheid koolstof in de bodem.

Beheer

- De beheereenheid bestaat vanaf 15 mei tot 15 juli voor minimaal 90% uit granen (geen maïs) en kruiden (spontane opkomst of ingezaaid).
- Geen bemesting met kunstmest, omdat dit pakket er op gericht is een open gewas te telen, met ondergroei van kruiden.
- Dun zaaien (80-100 kg/ha).
- Geen insecticiden en geen chemische onkruidbestrijding gedurende het groeiseizoen.
- Buiten het groeiseizoen (na de oogst) chemische onkruidbestrijding enkel pleksgewijs toegestaan op maximaal 10% van de beheereenheid conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Er wordt een rustperiode aangehouden vanaf 15 mei tot 15 juli. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Graan kan geoogst worden.

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 18a: € 2.000,-

19 Kruidenrijke akkerranden

In akkerranden wordt geen gewas geteeld. Ze zijn ingezaaid met een mengsel van grassen, kruiden en granen. Ze worden niet bemest en niet bespoten (uitgezonderd pleksgewijs). Akkerranden brengen het mozaïekpatroon terug in het cultuurlandschap en zijn positief voor akkervogels. Vanwege de geringere bodemverstoring en de grotere bufferwerking boeken brede, meerjarige akkerranden meer natuурresultaat dan smalle, eenjarige randen.

Kruidenrijke akkerrand in Zuidwending en Pekela

Beheer

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit een combinatie van gras, granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), braak (inzaai), een deel van de grassen en kruiden mogen worden gemaaid en afgevoerd.
- Akkerranden zijn bij voorkeur meerjarig. Inzaaien wordt gedaan met een door ANOG samengesteld mengsel.
- De beheerde rand is minimaal 9 meter breed. Langs veenkoloniale wijken zijn randen mogelijk van minimaal 6 meter, aan weerszijden van de wijk (dus 2x 6 meter).
- **Maaien van het beheer:**
In het eerste jaar moet 2/3 deel van de oppervlakte tussen 15 juli en 15 oktober op 20 cm hoogte worden gemaaid. Na overleg met de gebiedscoördinator kan hiervan worden afgeweken.
Vanaf het tweede jaar:
Eerste maaibeurt tussen 1 februari en 1 april moet 2/3 deel van de oppervlakte worden gemaaid op 20 cm hoogte
Tweede maaibeurt tussen 15 juli en 15 oktober moet 2/3 deel van de oppervlakte worden gemaaid op 20 cm hoogte. .
- De randen blijven tenminste tot 31 december staan.
- Bij het vernieuwen van een meerjarige rand moet de rand tot 15 augustus blijven wanneer deze in het najaar vernieuwd worden of er wordt een wintergewas geteeld op het betreffende perceel. Anders blijft de rand tot 31 december staan.
- Wanneer de rand opnieuw wordt ingezaaid dan wordt dit gedaan met een voorgeschreven zaaimengsel van ANOG.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan op maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.
- De beheereenheid wordt niet bemest en beweid.
- De beheereenheid wordt niet als wendakker gebruikt.

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 19: € 2.555,96

40 Vogelgraan

In dit beheerpakket wordt graanteelt aangepast aan vogels in het gebied. Dat betekent dan er dunner wordt gezaaid en dat grondbewerking en gebruik van chemie wordt beperkt. Een combinatie met stoppel zorgt vervolgens voor dekking gedurende het hele jaar. Het gewas wordt wel geoogst.

Vogelgraan in Westerwolde

Beheer

- **Pakket a:** Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 mei tot 15 december uit graan (geen mais) of gezaaide kruiden of gewasrest graanstoppel (geen mais), of een combinatie van deze.
- **Pakket b:** Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 mei tot 15 juli uit graan (geen maïs), gezaaide kruiden, of een combinatie van deze.
- Inzaaihoeveelheid van maximaal 190 zaden per m², oftewel 76 kg/ha.
- Inzaai op regels met een afstand van minimaal 19 cm.
- Niet-kerende grondbewerking is van toepassing.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Bewust gebruik van herbiciden is toegestaan in dit pakket, zodat er graan geoogst kan worden en het past binnen een gangbaar bouwplan.
- Gebruik van MCPA is niet toegestaan.
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan op maximaal 10% van de oppervlakte.
- Mechanische onkruidbestrijding is niet toegestaan na inzaaien.
- Gebruik van insecticiden is niet toegestaan.
- Gebruik van sleepslang bij het uitrijden van drijfmest is niet toegestaan.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.
- Beheereenheid wordt niet beweid.
- Grondbewerking na de oogst van graan: Oplichten van de grond (om waterbergend vermogen te vergroten) is toegestaan, dusdanig dat de stoppel in stand blijft.
- **Pakket a:** de graanstoppel blijft tot 15 maart in jaar x+1 staan.
- **Pakket b:** voorschrift voor de teelt in jaar x-1:
  - Voorafgaand aan dit pakket wordt pakket 14, Stoppelland of variant a van Vogelgraan afgesloten; en
  - Na de oogst is geen kerende grondbewerking uitgevoerd; en
  - Na de oogst is geen herbicide ingezet.
- Begin- /einddatum van pakketvarianten:
  - **Pakket a:** Na de oogst blijft de stoppel tot 15 maart van het jaar erna in stand.
  - **Pakket a:** Kan meerdere jaren achtereenvolgend op één perceel liggen.
  - **Pakket b:** In het laatste jaar mag na 15 augustus een kerende grondbewerking worden uitgevoerd.

Pakketvarianten

- 40a Vogelgraan met stoppel
- 40b Vogelgraan (+stoppel vooraf)

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 40a:	€ 1.500,-
Pakket 40b:	€ 750,-

43 Bloemenblok

Bloemenblokken bieden voedsel, veiligheid en voortplantingshabitat. Vogels vinden er veilige broedgelegenheden en voedsel voor kuikens. Patrijzenkuikens en jongen van andere boerenlandvogels eten in de eerste twee weken van hun leven voornamelijk insecten. Dit eiwitrijke voedsel is essentieel voor de groei van kuikens. Daarnaast is er volop zaad te vinden in de herfst en winter én bladgroen aan het einde van de winter als de zaden op raken. Bovendien biedt de begroeiing dekking tegen predatoren en slechte weersomstandigheden. Naast patrijzen zijn er nog vele andere vogelsoorten die van een bloemenblok kunnen profiteren. Ook vlinders, bijen en hommels profiteren van het grote aanbod van bloemen.

*Bloemenblok in de zomer
(Reiderwolderpolder)*

Beheer

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit ingezaaide kruiden of kruiden in combinatie met granen.
- Een bloemenblok ligt meerdere jaren op één plek.
- Een bloemenblok is minimaal 0,5 ha groot en 20 m breed.
- Bij aanleg in het voorjaar start de voorbereiding in maart-april met een vals zaaibed, om latere onkruidproblemen te voorkomen. Aanleg in het najaar is ook een optie.
- Het blok wordt ingezaaid met een speciaal samengesteld mengsel dat door ANOG wordt verstrekt.
- Er wordt gezaaid in een lage zaaidichtheid (7 kg/ha).
- Elk jaar wordt de helft van ieder bloemenblok ondergewerkt en opnieuw ingezaaid. In het tweede jaar de eerste helft, in het derde jaar de andere helft en in het vierde jaar weer de eerste helft. Hierdoor ontstaat er de nodige variatie in begroeiing. Let op dat er bij het halveren van het bloemenblok geen smalle stroken ontstaan. Voor 1 juni staat er zo weer een gewas.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan, maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is chemie **niet** toegestaan.
- Bemesting van het bloemenblok is niet toegestaan.

Vergoeding per hectare per jaar

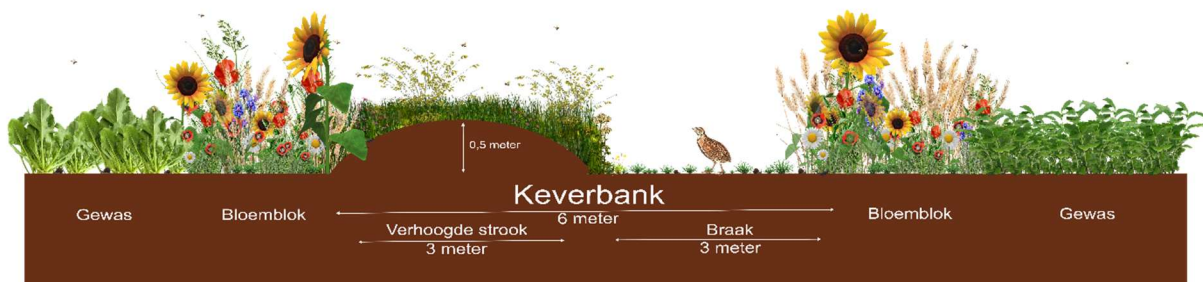
Pakket 43a: € 2.555,96

Een keverbank is een verhoogde strook akkerland begroeid met ruige grassen en kruiden met een smalle strook kale grond. De verhoogde strook ligt een halve meter hoger dan de omliggende grond en is drie meter breed. Door de verhoogde ligging is een keverbank warmer en droger dan het omringende akkerland, waardoor insecten, zoals loopkevers, zich er thuis voelen. Insecten kunnen er ook overwinteren.

Voor akkervogels (zoals de patrijs) biedt een keverbank warmte, dekking, insecten als voedsel voor kuikens en een veilige plek om te nestelen. Keverbanden bieden de patrijs en andere akkervogels (o.a. veldleeuwerik en gele kwikstaart) in de lente en zomer voedsel, schuilplaatsen en nestgelegenheid. In de herfst en winter vinden ze er dekking.

Keverbanden zijn ook nuttig voor natuurlijke plaagbestrijding. In de lente trekken loopkevers en spinnen vanuit de keverband het naastgelegen gewas in en vreten daar grote aantallen bladluizen, slakken en andere plagen.

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding [activiteitnummer])

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit ingezaaide kruiden en braak (spontane opkomst en inzaai).
- Een keverband wordt aangelegd midden in het perceel, minstens 6m vanaf de perceelsrand om geen predatoren te lokken. Zie voor werkwijze: Partridge project
- De vegetatie op het verhoogde deel is meerjarig.
- In het eerste jaar na het zaaien wordt de keverband één of twee keer gemaaid (op 10 cm hoogte) en het maaisel wordt afgevoerd.
- De strook met groene braak parallel aan het opgehoogde deel wordt zoveel mogelijk kaal gehouden door deze strook in het groeiseizoen maximaal 2 keer te cultivateren/eggen.
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan op maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.
- De beheereenheid wordt niet bemest.
- De beheereenheid wordt niet beweid.
- Omdat een keverband op zichzelf een smal element is, wordt deze bij voorkeur gecombineerd met een andere maatregel, zoals een bloemenblok of een meerjarige akkerrand.

Vergoeding per hectare per jaar

Pakket 44a: € 2.555,96